

DOI <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2020.4.27>**Надібська Оксана Ярославівна**доктор філософських наук, професор,
завідувачка кафедри соціально-економічних дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ
вул. Успенська 1, Одеса, Україна**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ «СИСТЕМНО-ПАРАМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ
БІФУРКАЦІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ»¹ НЕРУБАССЬКОЇ АЛЛИ ОЛЕКСАНДРІВНИ,
ДОКТОРАНТА ФАКУЛЬТЕТУ ІСТОРІЇ ТА ФІЛОСОФІЇ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Особистість – це дуже складна система, а також це елемент ще більш складної системи – суспільства. Проблема визначення ролі і місця людини в системі, причому будь-якої – громадської, політичної, економічної, чи будь-якої іншої – актуальна завжди.

Сучасна особистість не просто повинна встигати змінюватися, але і повинна навчитися адаптуватися до всіх змін навколишнього середовища. Авторка монографії акцентує нашу увагу на тому, що людина має стати якимось цілісним універсалом, причому максимально зберігши своє покликання, призначення, самість та здоров'я. Особистість, як суб'єкт соціальних процесів, не повинна бути просто знаряддям для суспільного прогресу, у якому головними складниками виявляються політична й економічна сфери. У цій площині проблеми були сформувані цілі та завдання дослідження, які, на наш погляд, докторантка виконала.

У монографії розкривається проблема сучасної особистості та визначення її системно-синергетичних характеристик. Зроблено системно-параметричний аналіз (А.І. Уйомов) та представлено синергетична модель особистості в реаліях сьогодення. Головна її властивість, яку на початку бачили як головну характеристику – біфуркаційність, у кінці аналізу виявилась дуже вузькою, тому що людина знаходиться в постійному русі свого буття та здобуває цілу низку індивідуальних параметрів. К такому висновку авторка прийшла в дослідженні, запропонував класифікацію біфуркаційних типів особистості. Введено поняття «сила біфуркації», яке характеризується на підставі типології особистості за А.І. Уйомовим.

Особливий інтерес до феномену духовної синергії різко зростає в періоди суспільної нестабільності та соціокультурного вибору. Такий період переживає й сучасна Україна. Поява нових форм соціальної реальності в моменти пандемії надихнули А.О. Нерубаську висвітлити проблему біфуркації особистості через призму світової проблеми – пандемії, й це додатково посилило практичну значущість дослідження, яке було засновано на підставі системно-синергетичних підходів, що надали новизни та актуальності. Проведено конструктивно-критичний аналіз проблеми біфуркаційного буття особистості. Кризи та біфуркації фокусують нашу увагу на негативному характері людської діяльності, яка може кризу довести до глобальної катастрофи та колапсу, а може навпаки піти іншим шляхом в іншому атракторі.

Особливу увагу дисертантка зробила на початку дослідження, де представила системно-параметричний метод, розроблений українським вченим, доктором філософських наук А.І. Уйомовим у взаємозв'язку із синергетичним підходом, як варіант для досліджень у гуманітарному полі, вчасності, у філософії. Цю лінію вона витримала протягом усього дослідження на підставі головної тези системного підходу: будь-який об'єкт можливо представити у вигляді системи (в системно-параметричному підході: на підставі дескрипторів першого роду – концепту, структури та субстрату), що й стало прирощенням нового знання про досліджувані об'єкти. І саме це допомогло авторці в результаті досліджень дійти багатьох висновків, що мають ознаку новизни. У першу чергу, це системне визначення буття особистості,

¹ Нерубаська А.О. Системно-параметрична модель біфуркаційної особистості : монографія. Одеса : Видавець С.Л. Назарчук, 2020. 340 с.

особистості з біфуркаційною свідомістю, особистості творчої, талановитої та геніальної. Пропонуються деякі механізми виходу з біфуркаційних станів, як варіант – творчість, проаналізувати здоров'я, як модус сучасної особистості, надати визначення «пандемічному» суспільству та взагалі пандемію розглянути як систему. Структуру роботи складає вступ, сім розділів (24 підрозділів) та загальний висновок. Усе це додає роботі оригінальності, вона носить міждисциплінарний характер, методологічно обґрунтована, тому вважаємо можливим і доцільним видання цієї монографії.